Planinske poti, po katerih hodimo, niso urejene same od sebe. Za njihovo označenost, prehodnost in varnost skrbijo markacisti – usposobljeni prostovoljci Planinske zveze Slovenije. Njihovo delo je pogosto neopazno, a nepogrešljivo, saj omogoča, da lahko varno in brezskrbno raziskujemo gore ter druge planinske poti.

Knafelčeva markacija – simbol slovenskih planinskih poti

Najbolj prepoznaven simbol slovenskih planinskih poti je Knafelčeva markacija – bela pika, obdana z rdečim kolobarjem. Leta 1922 jo je zasnoval kartograf in dolgoletni markacist Alojz Knafelc, po katerem je dobila tudi ime. Zaradi svoje preproste, a dobro vidne oblike se je uveljavila kot enoten sistem označevanja planinskih poti po vsej Sloveniji.

Po Pravilniku o označevanju in opremljanju planinskih poti je premer markacije med 8 in 10 centimetrov, razmerje med belo sredino in rdečim kolobarjem pa 1 : 2 : 1, kar zagotavlja njeno dobro vidnost in prepoznavnost na terenu.

Kdo so markacisti?

Markacisti so usposobljeni prostovoljci Planinske zveze Slovenije, ki skrbijo za urejenost, označenost, varnost in prehodnost planinskih poti. Njihovo delo omogoča, da se lahko planinci varno in brez težav gibljemo po označenih poteh. Izkazujejo se z značko Markacist PZS in izkaznico, v kateri je zavedena tudi kategorija usposobljenosti.

Delo markacistov obsega:

- označevanje poti s Knafelčevo markacijo, dodatnimi oznakami in usmerjevalnimi tablami,
- redne preglede in vzdrževanje planinskih poti,
- obnovo markacij ter zamenjavo poškodovanih oznak,

- čiščenje zaraščenih odsekov in odstranjevanje manjših ovir,
- urejanje poškodovanih delov poti in po potrebi nameščanje ali vzdrževanje varoval,
- spremljanje stanja poti ter obveščanje o nevarnostih in večjih poškodbah.

Usposabljanje in kategorije markacistov

Markacist je strokovni naziv, ki ga član Planinske zveze Slovenije pridobi po uspešno opravljenem usposabljanju Komisije za planinske poti PZS. Kandidata na usposabljanje prijavi planinsko društvo, izobraževanje pa obsega teoretični in praktični del, pri katerem udeleženci pridobijo znanje o označevanju in vzdrževanju planinskih poti, varnem delu, uporabi orodja ter veljavnih pravilnikih in standardih. Po uspešno opravljenem osnovnem usposabljanju markacisti svoje znanje redno dopolnjujejo na dodatnih izobraževanjih in izpopolnjevanjih.

Glede na pridobljeno usposobljenost se markacisti delijo v tri kategorije – A, B in C. Napredovanje med posameznimi kategorijami poteka postopoma, z dodatnimi usposabljanji in pridobivanjem praktičnih izkušenj. Višje kategorije omogočajo izvajanje zahtevnejših del na planinskih poteh ter prevzemanje večje odgovornosti pri njihovem vzdrževanju.

Delo markacistov

Markacisti svoje delo opravljajo prostovoljno in v svojem prostem času. Pri vzdrževanju planinskih poti sledijo strokovnim smernicam Planinske zveze Slovenije, pri delu pa skrbijo za kakovost, varnost in trajnostno urejanje planinskih poti.

V okviru planinskega društva delujejo v markacijskem odseku oziroma odseku za planinske poti, kjer načrtujejo in usklajujejo vzdrževalna dela, vodijo evidence opravljenega dela ter sodelujejo z drugimi markacisti in organi Planinske zveze Slovenije.

S svojim predanim delom pomembno prispevajo k ohranjanju več kot 10.000 kilometrov označenih planinskih poti v Sloveniji. Njihovo delo je pogosto neopazno, vendar nepogrešljivo za varno in prijetno doživljanje naših gora. Vsaka obnovljena markacija, očiščena steza in postavljena usmerjevalna tabla so rezultat njihovega prostovoljnega dela, strokovnega znanja in predanosti planinstvu.